

Náučný chodník Roháčske plesá

Kraj:	Žilinský
Okres:	Tvrdošín
Geomorfologická jednotka:	Západné Tatry
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územia:	Tatranský národný park a národná prírodná rezervácia Roháčske plesá
Prístup:	bus Zuberec, Ťatliakova chata, rázcestie a pešo 1,2 km Roháčskou dolinou
Východisko:	Roháčska dolina, rázcestie Šindľovec (Č × Z)
Trasa:	Roháčska dolina, rázcestie Šindľovec - Adamcuľa - Ťatliakova chata - Ťatliakovo jazero - Smutná dolina - tretie Roháčske pleso
Dĺžka, prevýšenie:	7 km, prevýšenie 620 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	8
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, čiastočne vozičkársky, **letný** (pozri upozornenie)

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník je súbežný postupne s červenou, modrou a zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 1986, 2006 obnova

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici - ústredie Tatranská Lomnica, Tatranská Lomnica 66, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 350

Poznámky: (1) V úseku po Ťatliakovu chatu je náučný chodník deklarovaný ako vozičkársky. (2) Na konci trasy chodníka (pri treťom Roháčskom plese) je možné pokračovať do Spálenej doliny a okolo Roháčskeho vodopádu zostúpiť do Roháčskej doliny. (3) Celoročne je prístupný neďaleký náučný chodník Zverovka.

Upozornenie: Trasa náučného chodníka nad bývalou Ťatliakovou chatou je z dôvodu sezónnej uzávery turistických chodníkov pre ochranu prírody od 1. novembra do 31. mája neprístupná.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Námetom k nemu môže byť pracovný list Náučný chodník Roháčske plesá.

Pre náročnosť trasy náučného chodníka fyzickú i časovú ako aj nástrahy vysokohorského prostredia treba dobre vopred zvážiť zdatnosť účastníkov ako aj absolvovanie chodníka v celej trase.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Zverovka. Poľana v Západných Tatrách východne od Zuberca v rámci Tatranského národného parku na začiatku Roháčskej doliny na južnom úpätí masívu Osobitej pod ústím Látanej do Studeného potoka vo výške okolo 1 000 m n. m. Je významným strediskom turistiky a rekreácie. Nachádza sa tu o. i. chata Zverovka (pochádzajúca z roku 1951), stanica Horskej služby, symbolický cintorín - pietne miesto obetiam Roháčov -, náučný chodník Zverovka, pamätník Slovenského národného povstania, konečná zastávka autobusovej linky, parkovisko. Asi 1 km vyššie v doline je významné lyžiarske stredisko Roháče-Spálená.

Roháčska dolina. Ladovcová dolina v severnej časti Západných Tatier nad Zverovkou odvodňovaná Studeným potokom s glaciálnym a periglaciálnym reliéfom s ladovcovými kotlami, plesami a úsypiskovými kuželmi obkolesená najvyššími vrchmi Západných Tatier - **Roháčmi** -, obývanými vysokohorským rastlinstvom a živočíštvom (glaciálny relikv hračoš snežný tatranský, svišť vrchovský tatranský, kamzík vrchovský tatranský). Roháčsky ladovec mal v čase maxima dĺžku vyše 12 km (siahal po dnešnú Brestovú) a hrúbku 200 m. Zo Zverovky vedie Roháčskou dolinou červeno značený bezbariérový turistický chodník s asfaltovým povrchom. Má dĺžku 3,1 km, končí pri Ťatliakovej chate, avšak pre jeho značné prevýšenie sa vozičkárom odporúča sprievod.

Národná prírodná rezervácia Roháčske plesá. Rozľahlé chránené územie v Západných Tatrách v

závere Roháčskej doliny ohraničené hlavným hrebeňom medzi vrcholmi Hrubá kopa a Zadná Zábrat vyhlásené v roku 1974 na ochranu vedecky významných prvkov a biocenóz vysokohorského rastlinstva a živočíšstva a atraktívneho georeliéfu so stopami pleistocénnej glaciálnej modelácie. Jediná lokalita výskytu pyšteka alpínskeho (*Linaria alpina*) v bývalom Československu. Pomenované je podľa štyroch plies, ktoré nemajú názvy a označujú sa len poradovými číslami. Ležia v ľadovcových kotloch vo výškach od 1 562 do 1 719 m n. m., sú čiastočne hradené v spodnej časti. Prvé (najnižšie položené) Roháčske pleso je najväčšie v Západných Tatrách (2,22 ha), štvrté je najhlbšie v Západných Tatrách (8,1 m).

Ľatliakova chata - bufet pri Ľatliakovom jazere. Vysokohorská chata v závere Roháčskej doliny v Západných Tatrách vo výške 1 393 m n. m. so sezónnou bufetovou prevádzkou poskytujúcou aj operatívny úkryt. Už od roku 1883 stála povyššie malá útulňa. Pre veľký záujem turistov a lyžiarov z iniciatívy Jána Ľatliaka vybudovali v rokoch 1937 - 1941 novú chatu na dnešnom mieste, no v roku 1944 ju vypálili Nemci. Ďalšiu dvojposchodovú chatu postavili už v roku 1946, ktorá v dôsledku skratu vyhorela v máji 1963. V roku 1953 pristavaná lyžiareň je dnešným bufetom.

Roháčsky vodopád. 23 m vysoký vodopád potoka Spálenej doliny v Západných Tatrách prekonávajúci prah, ktorým visí Spálená dolina nad Roháčskou dolinou - slabší ľadovec Spálenej doliny neprehĺbil dno doliny tak, ako mohutnejší v Roháčskej doline. Nachádza sa v nadmorskej výške 1 340 m. Prietok vody závisí od ročného obdobia a zrážok, pohybuje sa v od 500 do 1 200 l/s.

Zuberec. Obec v mierne rozšírenej časti úzkej Podtatranskej brázdy na rozhraní Západných Tatier a Skorušinských vrchov nad ústím Bôrovej vody do Studeného potoka juhovýchodne od Tvrdošína. Názov obce pochádza od zubra, ktorý pravdepodobne žil na Orave v hojnom množstve ešte v stredoveku. Po prvý raz sa obec spomína v roku 1593 ako poddanská obec Oravského hradu. Bola založená - podobne ako okolité podhorské obce - na základe valašského práva osadníkmi z dedín ležiacich pri rieke Orava. Ich povinnosťou bola ochrana územia Oravského hradu a odvod naturálnych dávok hradnému panstvu. Popri remeselnej činnosti pálili vápno a tkali súkno. Kostol sv. Vendelína - uchovávalý od roku 2007 jeho relikvie - bol postavený podľa návrhu Milana Michala Harminca v roku 1932. V súčasnosti má obec významnú rekreačnú funkciu.

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpínsky) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier - plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpínsky, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a priľahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a naddlho zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržuje trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáčie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Podtatranská brázda. Pretiahla dvojdielna depresia pozdĺž severného úpätia Chočských vrchov a Tatier od severu lemovaná Skorušinskými vrchmi a Spišskou Magurou. Ide o zníženinu vyerodovanú v relatívne menej odolnom prostredí flyša vnútrokarpatského paleogénu s prevahou ílovcov či jemných pieskovecov nad pieskovecami a mierne zvlneným hladko modelovaným reliéfom s nadmorskými

výškami v rozpätí zhruba 720 - 1 000 m. V jej západnej časti leží Malatiná, Veľké Borové, Huty, Zuberec, Habovka a Oravice a vo východnej Tatranská Javorina a Ždiar. Nadväzujúce územie medzi týmito dvoma časťami našej brázd v Poľsku predstavuje ich geomorfologická jednotka Podhale (tento názov označuje zároveň kultúrny región a pochádza z poľ. hala - horský pasienok, hoľa).

Názvy informačných panelov

1. Lavína
2. Lavíny
3. Voda
4. Kosodrevina
5. Živočíchy
6. Kvetena okolia chodníka
7. Najvzácnejšia kvetena okolia Roháčskych plies
8. Roháčske plesá

